EESTI PANDIPAKEND OÜ

EESTI
PANDIPAKEND

KÄSIRAAMAT

Versioon 1.4

Sisukord

1. SISSEJUHATUS 4

1.1. EESMÄRK 4
1.2. OÜ EESTI PANDIPAKEND ÜLEVAADE 4
1.3. EESTI PANDIPAKENDI SÜSTEEMIS KASUTATAVAD MÕISTED 6

2. JAEMÜÜJA 10

2.1. LEPINGU SÕLMIMINE 10
2.2. AUTOMAATIDELE JA VASTUVÕTUKOHALE KEHTIVAD KOHUSTUSLIKUD TEHNILISED JA VASTUVÕTUKOHANÕUDED. 10
2.3. STARDIPAKETT (UUELE JAEMÜÜJALE/HORECA-LE) 12
2.4. TARVIKUD 12
2.5. TARVIKUTE TELLIMINE 13
2.6. TARVIKUTE PURUNEMINE 13
2.7. PAKENDITE SORTEERIMINE 13
2.8. PANDIMÄRGI JA VÖÖTKOODI KVALITEET 14
2.9. EPP SÜSTEEMI MITTEKUULUVAD PAKENDID 14
2.10. KOGUMISKOTTIDE TÄITMINE 14
2.11. KOGUMISKOTTIDE SULGEMINE JA HOIUSTAMINE 16
2.12. TRANSPORT EHK KOGUMISKOTTIDE KORJE 17
2.13. KOGUMISKOTTIDE VEODOKUMENTIDE (SAATELEHTEDE) VORMISTAMINE 17
2.14. KOGUMISKOTID, MIDA VEDAJAL ON KEELATUD PEALE VÕTTA 18
2.15. TELLITUD VEO TÄITMISE AEG 18
2.16. PROBLEEMID TRANSPORDIGA 19
2.17. PAKENDITE MÜÜKI VÕTMINE 19
2.18. KKK 19

3. PAKENDIETTEVÕTJA 20

3.1. LEPINGU SÕLMIMINE/LÕPETAMINE 20
3.2. TOOTED, MILLELE ON KEHTESTATUD PANT (EHK TAGATISRAHA) VASTAVALT PAKENDISEADUSELE 20
3.2.1 Pakendid, millele võib rakendada soovi korral tagatisraha 22
3.3. TAGATISRAHA MÄRKIMINE TOOTE MÜÜGIL 22
3.4. PAKENDIETTEVÕTJALE OSUTATAVAD TEENUSED 23
3.5. EPP MÄRK 23
3.5.1 EPP Märgi kujutised: 25
3.6. PAKENDITE REGISTREERIMINE 25
3.6.1. Kui pakend läbib testi 28
3.6.2. Kui pakend ei läbinud testi 29
3.7. PAKENDI NÕUDED 30
3.7.1. Metallpakend 31
3.7.2. Klaaspakend 32
3.7.3. Plastpakend 33
3.8. PAKENDIL OLEVA VÖÖTKOODI NÕUDED 34
3.8.1. Vöötkood EAN13 34
3.8.2. Vöötkood EAN8 36
3.8.3. Vöötkood UPC-A 38
3.8.4. Vöötkood UPC-E 39
3.8.5. Värvivalik, kvaliteet 39
3.8.6. OLULINE 41
3.9. ERIPAKEND 43
3.10. ARUANDLUS 43
3.11. KKK 44
3.12. KONTAKTID 47

Versioonihaldus

Versioon	Versiooni / muutuse kirjeldus	Kuupäev	Autor
1.0	Esimene avalik versioon	01.02.2011	EPP
1.1	Pakendiettevõtja Lepingu muudatustest tulenev	01.01.2012	EPP
1.2.1	E-keskkonna muudatustest tulenev	01.12.2013	EPP
1.2.2	Pakenditele esitatavate nõuete muudatustest tulenev	01.12.2013	EPP
1.3	Pakendiettevõtja Lepingu muudatustest tulenev	01.10.2016	EPP
1.4	Pakendiettevõtja Lepingu muudatustest tulenev	01.02.2022	EPP

1. SISSEJUHATUS

1.1. Eesmärk

Käsiraamatu eesmärk on olla praktiline abivahend Eesti Pandipakend OÜ-ga liitunutele (Jaemüüjad, Pakendiettevõtjad), et koostöös tegutseda keskkonnasäästlikult, efektiivselt ja vastavalt kehtivatele õigusaktidele. Käsiraamatus on kirjeldatud kõik tegevused alates Lepingu sõlmimisest. Käsiraamat on mõeldud kasutamiseks ettevõtte töötajatele, klientidele ja koostööpartneritele. Käsiraamat koosneb sissejuhatusest ja kahest peatükist.

1.2. OÜ Eesti Pandipakend ülevaade

OÜ Eesti Pandipakend (EPP) on Eesti juhtiv taaskasutusorganisatsioon, mille ülesandeks on hallata üleriigilist tagatisrahaga koormatud joogipakendite taaskasutussüsteemi. EPP on akrediteerinud keskkonnaminister 11. märtsil 2005. aastal. Tegemist on pakendiseadusest tulenevalt tootjate/importööride ja jaemüüjate loodud tootjavastutusorganisatsiooniga, mis tegeleb tagatisrahaga koormatud pakendite kogumise, logistika, loendamise, sorteerimise ja taaskasutuse korraldamisega. Vastavalt pakendiseadusele hõlmab see vee, karastusjoogi, siirupi, õlle, siidri, perry ja alkohoolse joogi plast-, klaas- ja metallpakendit. EPP kogub aastas u 250 miljonit ühekordse kasutusega pandipakendit.
Tallinnas tegutseva Eesti Pandipakend OÜ töötajate arv sõltub suuresti pakendite tagastustest, mistõttu töötab organisatsioonis kõrghooajal u 60 ja madalperioodil u 45 inimest.
Eesti Pandipakendiga on 2022. aasta märtsi seisuga liitunud 363 tootjat ja importööri ning üle 1296 jae ja HoReCa sektori tagastuskoha. Tagastuskohtadest 807 on jaemüüjate taaratagastuspunktid, mille ajas pidevalt uueneva nimekirja leiab siit. Taaratagastuspunktidele lisandub 477 HoReCa sektori ning 12 kontori korje kohta. Jaemüüjate taaratagastuspunktides üle Eesti võetakse pakendeid vastu kokku 482 taaraautomaadiga ning käsivastuvõtte on kokku 814 (sh Uno tüüpi masinad).
Eesti Pandipakendi pakendiregistris on registreeritud üle 8812 aktiivse pakendiartikli.
EPP tegevust reguleerivad järgmised seadused:

- ✓ pakendiseadus,
- ✓ pakendiaktsiisiseadus,
- ✓ jäätmeseadus.

EPP osanikeks on võrdselt 25% osalusega järgmised MTÜ-d:

- ✓ Eesti Õlletootjate Liit,
- ✓ Karastusjookide Tootjate Liit,
- ✓ Karastusjookide ja Õlle Importööride Liit
- ✓ Eesti Kaupmeeste Liit.

OÜ EESTI PANDIPAKEND kontaktandmed:
Visase 18, 11415 Tallinn, Harjumaa
Tel.: +372 647 0010
E-post: info@eestipandipakend.ee
https://eestipandipakend.ee/

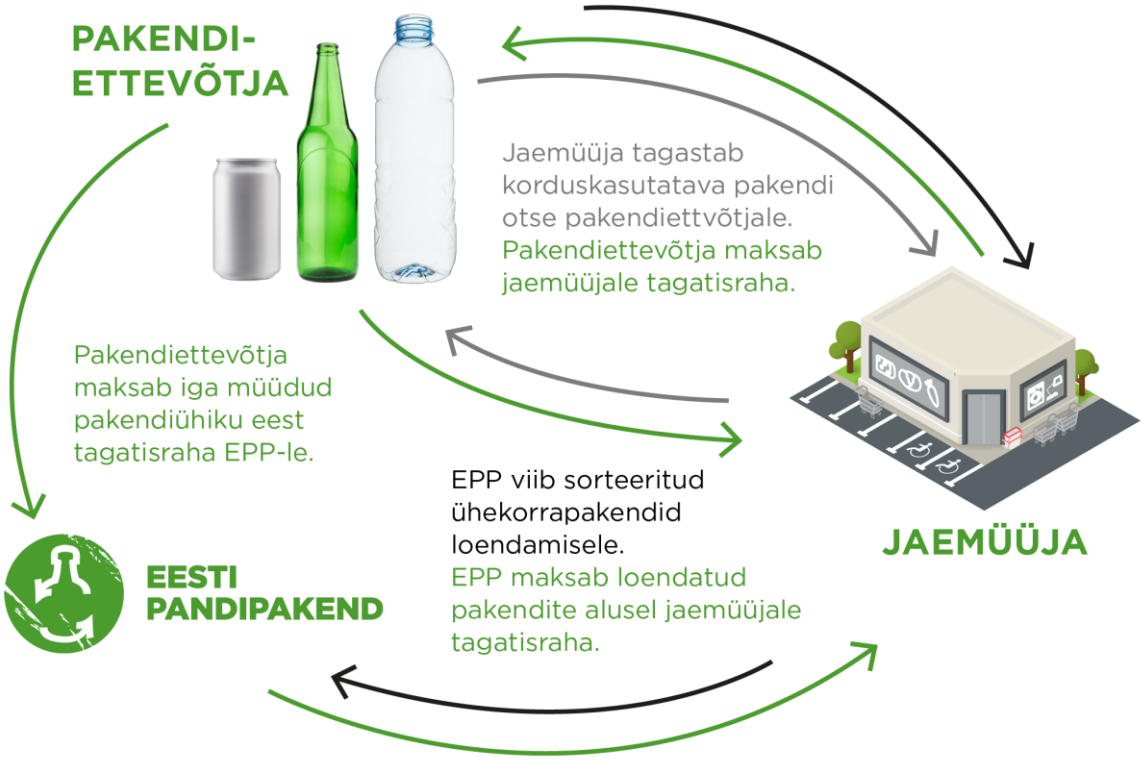

Joonis 1 – EPP Pandisüsteemi toimimise loogika

1.3. Eesti Pandipakendi süsteemis kasutatavad mõisted

Alkohoolsed Joogid	Alkoholiseaduse mõistes õlle, vähese etanoolisisaldusega alkohoolse joogi, siidri või perry tooted.
Automaat (ehk RVM)	EPP poolt aktsepteeritud automaatvastuvõtumasin, millega Jaemüüja võtab lõppkasutajatelt ja tarbijatelt vastu Pakendeid. Automaat peab kogu Jaemüüja Lepingu kehtivusaja vastama kõigile EPP poolt esitatavatele nõuetele.
EPP E-keskkond	Veebilehel https://eestipandipakend.ee/e-keskkond/ asuv veebikeskkond, mille vahendusel on Pakendiettevõtjal võimalik esitada EPP-le Pakendiartiklite registreerimistaotlusi ja Müügiaruandeid.
EPP Käsiraamat	Käesolev dokument, mis on Lepingu osaks ning mis muuhulgas sätestab nõuded ja spetsifikatsioonid Pakenditele (sealhulgas identifitseerimisnõuded) ja EPP Märgi kasutamisele ning mille kehtiv redaktsioon avaldatakse EPP kodulehel aadressil https://eestipandipakend.ee/kasiraamat/.
EPP Märk	Pakendiseaduse alusel vastu võetud määrusega kehtestatud EPP tagatisraha märk, mida on vastavalt pakendiseadusele kohustatud kasutama pakendiettevõtjad, kes on oma kohustused taaskasutusorganisatsioonile üle andnud, või muu märk, mida EPP kasutab nende Pakendite tähistamiseks, mille osas osutab EPP Pakendiettevõtjale Pakendiettevõtja Lepingu alusel teenuseid, ning mille kasutamisest EPP on Pakendiettevõtjat Pakendiettevõtja Lepingu alusel kohaselt teavitanud.
EPP Pakendiregister	EPP peetav elektrooniline register Pakendiartiklite kohta, millele vastavate Pakendite osas osutab EPP Pakendiettevõtjale Pakendiettevõtja Lepingu alusel teenuseid.
EPP Pandisüsteem	EPP-i poolt hallatav kogu Eesti Vabariiki hõlmav Ühekorrapakendite kogumise ja taaskasutamise ning Ühiskasutuspakenditega seonduvate teenuste osutamise süsteem.
Eripakendid	Pakendiettevõtja poolt turule lastava kauba pakendid, mis ei vasta kohalduvas õiguses või EPP Käsiraamatus sätestatud Pakendite spetsifikatsioonile, kuid mille EPP nõustub sellele vaatamata EPP Pakendiregistris registreerima ning mille osas EPP nõustub Pakendiettevõtjale teenuseid osutama.
HoReCa	Isik, kelle majandustegevuseks on majutusettevõtte või toitlustusettevõtte pidamine või toitlustusteenuse osutamine, mistõttu Jaemüüja müüb tagatisrahaga Pakendisse pakendatud

	kaupa lõppkasutajale ja tarbijale, kuid ei tegele lõppkasutajalt ja tarbijalt tühjade tagatisrahaga Pakendite tagasivõtuga ega tagasta lõppkasutajale ja tarbijale tagatisraha.
Jaemüüja	Isik, kes müüb Pakenditesse pakendatud kaupa lõppkasutajale ja tarbijale ning annab lõppkasutajatelt ja tarbijatelt tagasivõetud kasutatud Pakendid üle EPP-le.
Jaemüüja Leping	EPP ja Jaemüüja vahel sõlmitud pakendite üleandmise ja sellega seonduvate teenuste leping.
Kliendikood	EPP poolt Jaemüüjale või HoReCa-le väljastatud unikaalne kliendikood, mille abil identifitseeritakse klient.
Kokkuleppelised Pakendid	Kokkuleppeliselt EPP otsusel EPP Pandisüsteemiga liidetud pakendid.
Käitlustasu	Pakendiettevõtja poolt EPP-le EPP-poolsete Pakendiettevõtja Lepingu järgsete kohustuste täitmise eest (sealhulgas õiguse eest kanda Pakenditele EPP märki) igakuiselt makstav tasu kõigi Pakendiettevõtja poolt eelmisel kalendrikuul Eestis turule lastud Pakendite eest.
Leping	Pakendiettevõtja Leping ja/või Jaemüüja Leping.
Mittekohased pakendid	Pakendid, mis ei ole Pakendiettevõtja Lepingu kohaselt ei Pakendid ega Eripakendid.
Müügiaruanne	Pakendiettevõtja poolt EPP-le iga kalendrikuu kohta esitatav aruanne Pakendiettevõtja poolt eelneval kalendrikuul Eesti Vabariigis turule lastud Pakendite koguse kohta.
Pakendiartikkel	Pakendile vastav registreering EPP Pakendiregistris, mis omab alljärgnevaid seda Pakendiartiklit teistest Pakendiartiklitest eristavaid tunnuseid: • kuju, • mahutavus, • materjal; • Vöötkood.
Pakendid	Pakendid pakendiseaduse mõistes: • millele on kohalduva õiguse alusel kehtestatud Pant; ja • mis vastavad EPP Käsiraamatus sätestatud Ühekorrapakendite või Ühiskasutuspakendite spetsifikatsioonile; ja

- millele vastav Pakendiartikkel on kohaselt registreeritud EPP Pakendiregistris.

Pakendiettevõtja	Pakendiettevõtja Lepingu pooleks olev isik, kes ei ole EPP.
Pakendiettevõtja Leping	EPP ja Pakendiettevõtja vahel sõlmitud: • Pakendite ja pakendijäätmete kogumise ja taaskasutuse korraldamise leping Ühekorrapakenditega seotud teenuste osutamiseks ja/või; • Pakendite ja pakendijäätmete kogumise ja taaskasutuse korraldamise leping Ühiskasutuspakenditega seotud teenuste osutamiseks.
Pant (ehk tagatisraha)	Kohalduva õiguse alusel kehtestatud Eesti Vabariigis turule lastud Pakendite tagatisraha.
Rahvusvaheline Vöötkood	Vöötkood, mis on märgitud Pakendile, mida lastakse turule nii Eestis kui ka väljaspool Eestit.
Siseriiklik Vöötkood	Vöötkood, mis on märgitud Pakendile, mida lastakse turule üksnes Eestis.
Stardipakett	EPP Pandisüsteemiga liitumisel Jaemüüjale väljastatav tarvikute komplekt, mille koosseis on määratud käesoleva EPP Käsiraamatu punktis 2.3.
Tarvikud	Pakendite kogumiseks EPP poolt Jaemüüjale tasuta jagatavad kogumisvahendid, mille koosseis on määratud käesoleva EPP Käsiraamatu punktis 2.4.
Vastuvõtukoht	Pakendite vastuvõtuks mõeldud koht, mis asub Jaemüüja müügikohas või selle teenindusmaal ning on avatud müügikoha kauplemisajal.
Vedaja	EPP valitud isik, kes veab Pakendeid Jaemüüja Vastuvõtukohast EPP nimetatud kohta ning Tarvikute veo Jaemüüjani.
Vöötkood	Organisatsiooni GS1, sealhulgas ükskõik millise GS1 kohaliku esinduse, sealhulgas mittetulundusühingu GS1 Estonia (registrikood 80004087) juures registreeritud ja Pakendile märgitud toodet identifitseeriv unikaalne GTIN/EAN vöötkood.
Ühekorrapakendid	Pakendiettevõtja poolt turule lastava kauba Pakendid, mis on kohalduva õiguse kohaselt ühekorrapakendid, sealhulgas mis tahes ühekorrapakendid, mis on kohalduva õiguse kohaselt käsitletavad pakendijäätmetena.
Ühiskasutuspakendid	Pakendiettevõtja poolt turule lastava kauba Pakendid:

- mis on kohalduva õiguse kohaselt korduskasutuspakendid;
- mis on mitme Pakendiettevõtja ühiskasutuses; ja
- mis ei oma ühelegi konkreetsele tootjale või tootele viitavaid spetsiifilisi kujunduslikke või muid lisaelemente, mis teevad Ühiskasutuspakendi kasutamise teistele pakendiettevõtjatele sisuliselt võimatuks või kohatuks oma toodangu pakendamiseks.

3. PAKENDIETTEVÕTJA

3.1. Lepingu sõlmimine/lõpetamine

EPP Pandisüsteemiga liitumiseks tuleb Teil sõlmida EPP-ga Pakendiettevõtja Leping. Sõltuvalt sellest, millist liiki pakendeid Te plaanite kasutada, tuleb Teil sõlmida kas Ühekorrapakendite Leping või Ühiskasutuspakendite Leping (või mõlemad). Pakendiettevõtja Lepingu ja sellega seotud dokumentatsiooni leiate EPP koduleheküljelt aadressil:

- https://www.eestipandipakend.ee/dokumendid-ja-kujundusfailid/

Ühekorrapakendite Lepingu ja/või Ühiskasutuspakendite Lepingu sõlmimiseks on vaja täita e-keskkonnas vastavas lepingus olevad lüngad ning leping allkirjastada. Pakendiettevõtja Lepingu tüüptingimusi ja lisasid ei ole vaja eraldi allkirjastada. Pakendiettevõtja Lepingu tüüptingimused ja lisad on Pakendiettevõtja Lepingu osaks. Allkirjastades Pakendiettevõtja Lepingu, nõustute ka Pakendiettevõtja Lepingu tüüptingimustes ja lisades sätestatuga.

Rohelise kontori kontseptsiooni kohaselt sõlmib EPP Lepinguid digitaalselt. Juhul, kui Pakendiettevõtjal ei ole võimalik allkirjastada Pakendiettevõtja Lepingut digitaalselt, aktsepteerib EPP erandkorras ka paberkandjal kirjalikult allkirjastatud lepingut. EPP E-keskkond asub aadressil:

- https://www.eestipandipakend.ee/e-keskkond/.

Pärast Pakendiettevõtja Lepingu sõlmimist loob EPP Teile E-keskkonda sisenemiseks vajaliku kasutajakonto. Kasutajakonto luuakse lepingu sõlminud isiku andmetele, lepingu sõlminu saab lisada täiendavaid ettevõtte kasutajakontosid. EPP E-keskkonna vahendusel on Teil võimalik esitada EPP-le Pakendiartiklite registreerimistaotlusi ja Müügiaruandeid.

EPP Pandisüsteemiga liitumine on tasuline. Liitumistasu eesmärgiks on katta kulud, mida EPP seoses Pakendiettevõtja EPP Pandisüsteemiga liitumisega kannab. Liitumistasu suurus on sätestatud Pakendiettevõtja Lepingu lisas 1.

Pakendiettevõtja soovil lepingu lõpetamise eelduseks on korrektselt esitatud müügiaruanded ning nende alusel tasutud arved.
Lepingu lõpetamiseks palume saata ettevõtet esindaval isikul vabas vormis lepingu lõpetamise avaldus aadressile info@eestipandipakend.ee. Avalduses tuleb välja tuua ettevõtte nimi ning registrikood.

3.2. Tooted, millele on kehtestatud Pant (ehk tagatisraha) vastavalt pakendiseadusele

Pakendile määratakse tagatisraha, mis on ühe müügiühiku hinnale lisatud pakendit väärtustav tasu ühe pakendi eest.

- **Tagatisraha kehtestatakse õlle, vähese etanoolisisaldusega alkohoolse joogi, siidri, perry ja karastusjoogi korduskasutuspakendile, milleks on**:
    - klaaspakend;
    - plastpakend.

- **Tagatisraha kehtestatakse õlle, vähese etanoolisisaldusega alkohoolse joogi, siidri, perry ja karastusjoogi ühekorrapakendile, milleks on:**
    - klaaspakend;
    - plastpakend;
    - metallpakend.

Tagatisraha võib rakendada lisaks ka kange ja lahja alkohoolse joogi ning siirupi ühekorra- ja korduskasutuspakendile (vt 3.2.1.).

Õlut ja vähese etanoolisisaldusega alkohoolset jooki mõistetakse alkoholiseaduse § 2 alusel järgmiselt:

- **Õlu** (olenemata etanoolisisaldusest) on linnastest või linnastest ja linnastamata materjalist, humalatest ja veest pärmi abil kääritamise teel valmistatud jook, mis võib olla pastöriseeritud.

- **Vähese etanoolisisaldusega alkohoolne jook (alkohoolne jook kuni 6% (k.a)** on alkohoolne jook etanoolisisaldusega kuni 6 (kaasa arvatud) mahuprotsenti.
    - NB! Jooke, mille etanoolisisaldus on üle 6%, kuuluvad lahja ja kange alkoholi jookideks ning nende lisamine pandisüsteemi on pakendiettevõtjale vabatahtlik.
    - NB! Õlu, siider ja perry kuuluvad Pandi alla olenemata nende etanoolisisaldusest.

Siidrit ja perryt mõistetakse alkoholi määratlemise, kirjeldamise ja müügiks esitlemise nõuete seaduse § 5 alusel järgmiselt:

- **Siider** (olenemata etanoolisisaldusest) on alkohoolne jook, mis on valmistatud õunamahla või kontsentreeritud õunamahla lahjendamisel saadud mahla või nimetatud mahlade segu täielikul või osalisel kääritamisel. Siidri valmistamisel võib lisada piiratud koguses pirnimahla, vett ja suhkrutooteid enne või pärast kääritamist ning värsket või kontsentreeritud õunamahla pärast kääritamist. Siider võib olla karboniseeritud teisese kääritamise või süsihappegaasi lisamise teel. Siidri kangendamine destilleeritud alkoholiga ei ole lubatud.

- **Perry** (olenemata etanoolisisaldusest) on alkohoolne jook, mis on valmistatud pirnimahla või kontsentreeritud pirnimahla lahjendamisel saadud mahla või nimetatud mahlade segu täielikul või osalisel kääritamisel. Perry valmistamisel võib lisada piiratud koguses õunamahla, vett ja suhkrutooteid enne või pärast kääritamist ja värsket või kontsentreeritud pirnimahla pärast kääritamist. Perry võib olla karboniseeritud teisese kääritamise või süsihappegaasi lisamise teel. Perry kangendamine destilleeritud alkoholiga ei ole lubatud.

Karastusjooki mõistetakse pakendiaktsiisi seaduse § 2 alusel järgmiselt:

- **Karastusjook** – jook, mille kombineeritud nomenklatuuri (KN) rubriigid on 2009, 2201 või 2202 vastavalt nõukogu määrusele 2658/87/EMÜ tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühise tollitariifistiku kohta (EÜT L 256, 07.09.1987, lk 1–675).
    - Kääritamata, piirituselisandita marjamahlad, puu- ja köögiviljamahlad (k.a viinamarjavirre), suhkru- või muu magusainelisandiga või ilma, mille kombineeritud nomenklatuuri esimesed neli numbrit on 2009.
    - Vesi, k.a looduslik ja tehislik mineraalvesi ja gaseeritud vesi, suhkru- või muu magusainelisandita ja maitse- ja lõhnaaineteta; jää ja lumi, mille kombineeritud nomenklatuuri esimesed neli numbrit on 2201.
    - Või vesi, k.a mineraalvesi ja gaseeritud vesi, suhkru- või muu magusainelisandiga või maitse- ja lõhnaainetega, ja muud mittealkohoolsed joogid, mille kombineeritud nomenklatuuri esimesed neli numbrit on 2202.

3.2.1 Pakendid, millele võib rakendada soovi korral tagatisraha

Tagatisraha võib rakendada ka kange ja lahja alkohoolse joogi ning siirupi ühekorra- ja korduskasutuspakendile.

Lahjat ja kanget alkohoolset jooki mõistetakse alkoholiseaduse alusel järgmiselt:

- **Lahja alkohoolne jook (alkohoolne jook 6,1-22%)** on alkohoolne jook etanoolisisaldusega kuni 22 (k.a) mahuprotsenti.
- **Kange alkohoolne jook (alkohoolne jook alates 22,1%)** on alkohoolne jook etanoolisisaldusega üle 22 mahuprotsendi.

Siirupit mõistetakse pakendiseaduse alusel järgmiselt:

- **Siirup** on mahlakontsentraat või suhkrust või muust siirupist valmistatud jook.

3.3. Tagatisraha näitamine toote müümisel

Pakendiseadusest tulenevalt tuleb tagatisrahaga koormatud pakendi müügil avaldada tagatisraha suurus, arvestades kauba hinna avaldamise nõudeid. **Sellises pakendis kauba müügihinda tuleb näidata kahes osas.Eraldi tuleb näidata kaubaühiku hinda ja sellele lisatava pakendi tagatisraha suurust.**

NB! Ülaltoodut tuleb tagatisrahaga koormatud pakendite müügil arvestada nii müügipunktis koha peal kui ka veebis kauplemisel.

3.4. Pakendiettevõtjale osutatavad teenused

Sõltuvalt sellest, kas olete EPP-ga sõlminud Ühekorrapakendite Lepingu või Ühiskasutuspakendite Lepingu (või mõlemad) osutab EPP Teile EPP Pakendiregistris registreeritud Pakendite osas järgmisi teenuseid:

- Ühekorrapakendite Leping:
  - EPP täidab Pakendiettevõtja eest Pakendiettevõtjale pakendiseadusest tulenevat kohustust:
    - võtta Pakendiettevõtja poolt Eesti Vabariigis turule lastud Ühekorrapakendid Jaemüüjatelt tagasi;
    - korraldada kogu Eesti Vabariigi territooriumil Pakendiettevõtja poolt turule lastud Ühekorrapakendite kogumine ja kogutud Ühekorrapakendite taaskasutamine;
  - EPP täidab Pakendiettevõtja eest pakendiaktsiisiseadusest Pakendiettevõtjale tulenevaid kohustusi, sealhulgas:
    - kohustust maksta Ühekorrapakenditelt kohalduvas õiguses ette nähtud juhtudel ja korras aktsiisi maksu;

- Ühiskasutuspakendite Leping:
  - EPP korraldab Ühiskasutuspakendite kasutamist andes konkreetset Ühiskasutuspakendit kasutavatele Pakendiettevõtjatele:
    - litsentsi Ühiskasutuspakendi kasutamiseks;
    - juhiseid Ühiskasutuspakendite hankimiseks, võõrandamiseks ja kasutusest kõrvaldamiseks (sealhulgas purustamiseks).

Ühiskasutuspakendite Lepingu alusel ei täida EPP Pakendiettevõtja eest Pakendiettevõtja eest Pakendiettevõtjale pakendiseadusest tulenevat kohustust Ühiskasutuspakendeid koguda, taaskasutada ega korduskasutada (ega korraldada Ühiskasutuspakendite taaskasutust ega korduskasutust). Ühiskasutuspakendite Lepingu alusel tegutseb EPP üksnes Ühiskasutuspakendite süsteemi haldajana, eesmärgiga hoida Ühiskasutuspakendite kogus turul optimaalsena ning Ühiskasutuspakendi kasutamisega seotud kulud kõigi turuosaliste jaoks minimaalsena.

3.5. EPP Märk

EPP Märk on Pakendiseaduse alusel valdkonna eest vastutatava ministri poolt välja antud määrusega kehtestatud EPP tagatisraha märk, mida on vastavalt pakendiseadusele kohustatud kasutama pakendiettevõtjad, kes on oma kohustused taaskasutusorganisatsioonile üle andnud, või muu märk, mida EPP kasutab nende Pakendite tähistamiseks, mille osas osutab EPP Pakendiettevõtjale teenuseid, ning mille kasutamisest EPP on Pakendiettevõtjat Pakendiettevõtja Lepingu alusel kohaselt teavitanud.

EPP Märk on registreeritud kaubamärgina EPP nimele. Sellest tulenevalt on EPP-l ainuõigus lubada ning keelata EPP märgi kasutamist. Juhul, kui EPP Märki kasutatakse ilma õigusliku aluseta on EPP-l õigus nõuda mis tahes EPP Märki õigusliku aluseta kasutavalt isikult:

- EPP Märgi kasutamise lõpetamist;
- õigusliku aluseta EPP Märgiga tähistatud pakendite turult eemaldamist; ja/või
- EPP-le kaubamärgi rikkumisega tekitatud kahju hüvitamist.

NB! Pakendiettevõtja puhul on EPP-l EPP Märgi õigusliku aluseta kasutamise korral õigus kasutada Pakendiettevõtja vastu lisaks ülal toodule ka Pakendiettevõtja Lepingust tulenevaid õiguskaitsevahendeid.

Vastavalt Pakendiettevõtja Lepingu punktile 6.2 on Pakendiettevõtjal keelatud lasta turule pakendeid, millele vastav Pakendiartikkel ei ole EPP Pakendiregistris registreeritud, kuid millele on kantud EPP Märk.

Juhul, kui Pakendiettevõtja ülal viidatud keeldu rikub, siis vastavalt Pakendiettevõtja Lepingu punktile 6.2 on Pakendiettevõtja kohustatud:

- maksma EPP-le iga sellise pakendi eest Pandi ja Käitlustasu; ja
- taotlema sellise pakendi pakendiartikli registreerimist EPP Pakendiregistris (kui pakendile on kehtestatud Pant ning tegemist ei ole Rahvusvahelise Vöötkoodiga Pakendiga ega Alkohoolse Joogi pakendiga); ja
- maksma EPP-i nõudmisel EPP-le iga sellise pakendi eest leppetrahvi summas kuni 3 000 eurot.

Vastavalt Pakendiettevõtja Lepingu punktile 6.3 on Pakendiettevõtja juhul, kui Pakendiettevõtja ülal viidatud kohustusi ei täida, kohustatud kõik ülal viidatud keeldu rikkuvad pakendid koheselt turult eemaldama.

Pakendiettevõtja õigus ja kohustus EPP Märki kasutada tuleneb Pakendiettevõtja Lepingust:

- Pakendiettevõtja on kohustatud tähistama EPP Märgiga iga Pakendi, millele vastav Pakendiartikkel on kohaselt registreeritud EPP Pakendiregistris (Pakendiettevõtja Lepingu punkt 5.4.1);
- Pakendiettevõtjal on keelatud tähistada EPP Märgiga mis tahes EPP Pandisüsteemi mittekuuluvaid pakendeid (Pakendiettevõtja Lepingu punkt 5.4.2);

Pakendiettevõtja Lepingu punkti 5.4.1 alusel on Pakendiettevõtja kohustatud tagama, et Pakendile kantud EPP Märk, selle asetus ja suurus vastavad EPP Käsiraamatus ning kehtivas õiguses sätestatud nõuetele. Vastavalt pakendiseaduse § 23 lõike 6 alusel kehtestatud määruse „Pakendi tagatisraha märgid“ lisa „OÜ Eesti Pandipakend tagatisraha märgi kirjeldus ja kujutis“ punktile 1 peab Pakendile kantud EPP Märk vastama järgmisele kirjeldusele:

- EPP Märk on ristkülik, mille külje väikseim kõrgus Ühekorrapakendil on 15 mm ja Ühiskasutuspakendil 17 mm ning väikseim laius 9 mm. EPP Märgi mõõtude suurendamisel tehakse seda proportsionaalselt. EPP Märgi värv järgib pakendi teksti ja muu graafilise märgistuse värvi pakendil ning on taustavärvist eristuv. EPP Märgile on kantud noolega pudeli kujutis, pakendi liiki tähistav tähemärk ja raam.

3.5.1 EPP Märgi kujutised:

plastist Ühekorrapakend mahuga kuni 0,5 liitrit:

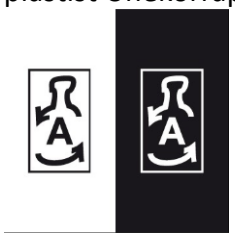

plastist Ühekorrapakend, mille maht on suurem kui 0,5 liitrit:

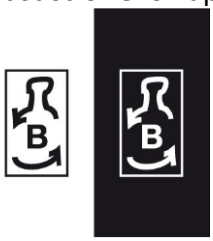

metallist Ühekorrapakend:

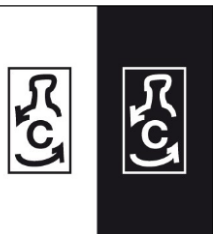

klaasist Ühekorrapakend:

klaasist Kordus ja- Ühiskasutuspakend:

Kujundusfailid leiate EPP kodulehelt:

- https://eestipandipakend.ee/dokumendid-ja-kujundusfailid/

3.6. Pakendite registreerimine

Pakendi registreerimine EPP Pakendiregistris on tasuline, kuna iga uue pakendi lisandumisel uuendatakse ca 670 Automaadi andmeid.

Pakendi registreerimiseks EPP Pakendiregistris on esmalt vaja täita EPP E-keskkonnas pakendi registreerimise taotlus (E-keskkonnas vasakriba menüüst „Pakendid“ →„Pakendite registreerimine“, Joonis 9).

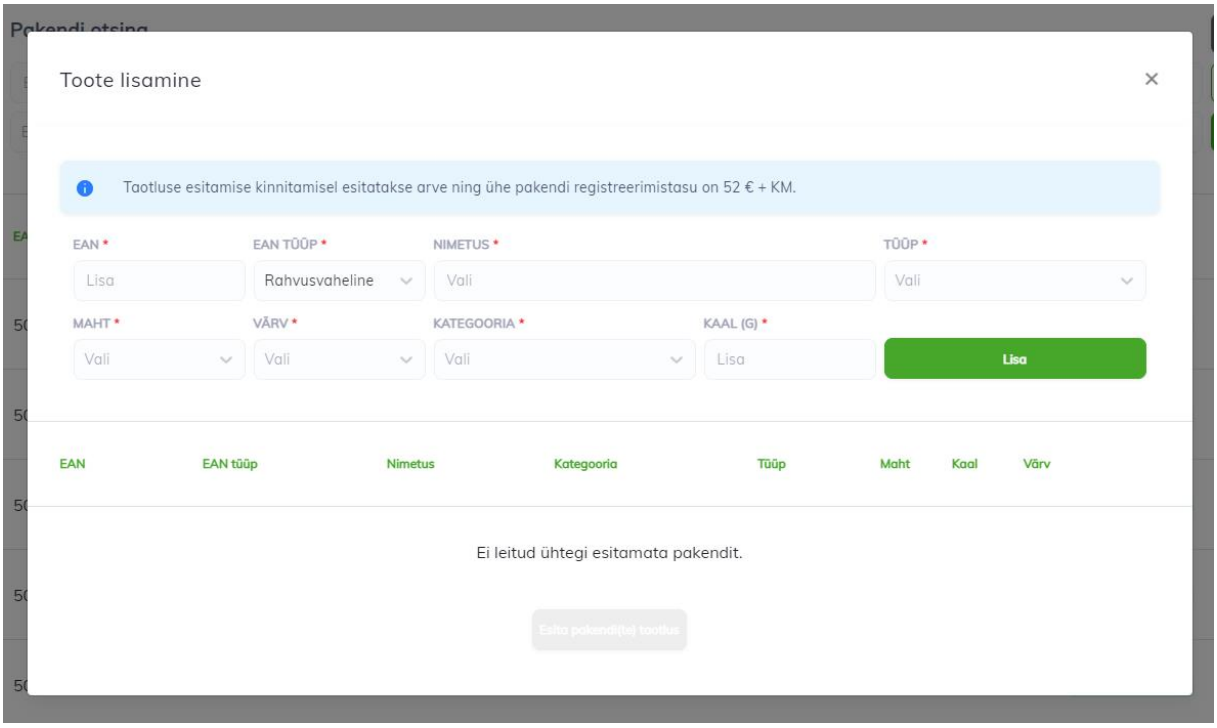

Joonis 9 - Pakendite registreerimisvorm EPP E-keskkonnas

<u>Pakendi registreerimistaotluses täidetakse järgmised väljad:</u>

- ✓ **Vöötkood:**
  - Toote GTIN / EAN kood.
- ✓ **Vöötkoodi tüüp:**
  - Siseriikliku Vöötkoodiga Pakend ehk Pakend, mida lastakse turule üksnes Eestis.
  - Rahvusvahelise Vöötkoodiga Pakend ehk Pakend, mida lastakse turule nii Eestis kui ka väljaspool Eestit.
- ✓ **Toote nimetus:**
  - Maksimaalne tähemärkide arv on kuni 50**.**
- ✓ **Pakendi tüüp:**
  - A_PET kuni 50cl;
  - B_PET üle 50cl;
  - C_CAN_teras;
  - C_CAN_alumiinium;
  - D_ühekordne klaas;
  - K_klaas-korduv;
- ✓ **Pakendi maht:**
  - Toote maht (cl);
- ✓ **Pakendi värv:**
  - Metallpakend („C“) – värvitu.

- Plast- ja klaaspakend („A“, „B“, „D“, „K“) – läbipaistev, helesinine, roheline, sinine, pruun, punane, muu.

✓ **Toote kategooria:**
- Õlu;
- Siider;
- Alkohoolne jook kuni 6% (k.a);
- Alkohoolne alkohoolne jook 6,1%-22% (k.a)
- Alkohoolne alkohoolne jook alates 22,1%
- Vesi;
- Mahl;
- Energiajook;
- Muu karastusjook.

✓ **Kaal:**
- Tühja pakendi kaal grammides.
  - NB! Plast ja klaaspudel koos korgiga, plekkpurk koos kaanega.

Vastavalt Pakendiettevõtja Lepingu punktile 4.2.2 ei registreeri EPP EPP Pakendiregistris uut pakendiartiklit, kui:

- Pakendiettevõtja poolt uue pakendiartikli registreerimiseks esitatud avaldus ei vasta Pakendiettevõtja Lepingus ja EPP Käsiraamatus sätestatud tingimustele;
- Registreeritavale pakendiartiklile vastav pakend ei vasta Lepingus ja EPP Käsiraamatus Pakendile sätestatud tingimustele;
- Pakendiettevõtja ei ole EPP-le tasunud Pakendiettevõtja Lepingus sätestatud Liitumistasu ja/või Registreerimistasu; või
- Registreeritava pakendiartikli Vöötkood on EPP Pakendiregistris juba registreeritud või olnud EPP Pakendiregistris varasemalt registreeritud, kuid on sealt hiljem kustutatud (välja arvatud Pakendiettevõtja Lepingu punktis 14.3.2.2 sätestatud juhul);

Vastavalt Pakendiettevõtja Lepingu punktile 4.2.3 on EPP-l õigus keelduda pakendiartikli registreerimisest EPP Pakendiregistris, kui:

- Pakendiettevõtjal on EPP ees võlgnevus, näiteks üle tähtaja arve või esitamata müügiaruanne;
- Pakendiettevõtja rikub mistahes EPP-ga sõlmitud lepingut;
- registreeritavale pakendiartiklile vastavate pakenditega on EPP Pandisüsteemis varasemalt esinenud pettusi; või
- EPP-i andmetel on registreeritavale pakendiartiklile vastavatesse pakenditesse pakendatud kauba müük lõppenud.

Kui taotlus pakendi registreerimiseks on EPP E-keskkonda esitatud, tuleb Teil saata EPP-sse füüsilised pakendinäidised. **Igast erinevast Pakendiartiklist tuleb saata testimiseks klaas – ning plastpakendite puhul kolm füüsilist pakendinäidist ning plekkpurkide puhul kaks füüsilist pakendinäidist.** Pakendinäidis peab olema pakendiga identne selliselt nagu see paisatakse turule.

Praktika näitab, et kui pakendi etiketikujunduse on EPP eelnevalt kinnitanud, etikett on vee- ja kriimustuskindel ning trükikvaliteediga probleeme ei ole, siis pärast füüsilise pakendinäidise saatmist EPP-sse on võimalik pakendi müügivalmidus saavutada ka 2 nädalaga. Seega, kui vähegi võimalik, siis hilisemate ebameeldivuste vältimiseks on soovitatav pakendi etiketikujundus enne vastavate etikettide trükkimist EPP-ga kooskõlastada.

Kui pakendinäidis on EPP-sse jõudnud, viiakse läbi esmane visuaalne kontroll EPP-s GS1 rahvusvahelisest standardist lähtuvalt väljastatud mõõdikute alusel. Esmase visuaalse kontrolli järel on EPP-l on õigus määrata, kas pakend suunatakse Automaadi ja/või GS1 Estoniasse testi või mitte.

Pakendi testimine GS1 Estonias (testitakse Vöötkoodi suurust, loetavust, kontrastsust, paigutust):

Mõõdetavad kvaliteedi parameetrid	Läbinud/mitte-läbinud kvaliteedi parameetrid
4, 3, 2, 1, Fail	
• Dekodeeritavus	• Kodeerimine
• Modulatsioon	• Vöödi ääre kontrast (EC)
• Sümboli kontrast (SC)	• Min & Max peegeldatavus
• Defektid	• Valge ala olemasolu

Joonis 10 - Pakendi testimine GS1 Estonias

3.6.1. Kui pakend läbib testi

Automaatide ja/või GS1 Estonia testi läbimisel edastab EPP Pakendiettevõtjale pakendi testi tulemused. Testi edukast läbimisest informeeritakse Pakendiettevõtjat koheselt e-posti teel, kus märgitakse kuupäev, millest alates võib Pakendiettevõtja Pakendi turule paisata.

Kui testi läbinud Pakendi etiketil puudub EPP Märk, siis peab Pakendiettevõtja tellima EPP-st EPP Märgi kleebise. Selleks peab Pakendiettevõtja edastama EPP-le tellimuse, märkides ära milliseid EPP Märke ja millistes kogustes soovitakse osta. Üldjuhul on EPP-l EPP Märgi kleebistest teatud varu juba valmis trükitud. EPP Märgid on varustatud spetsiaalsete turvatunnustega. Seetõttu on Pakendiettevõtjal keelatud EPP Märke ise trükkida.

Pärast testi läbimist Automaatides ja/või GS1 Estonias seadistatakse Automaadid selliselt, et kõik Automaadid üle Eesti oleksid valmis Pakendit vastu võtma. Automaat võrdleb Vöötkoodi ja pakendi kuju vastavust. Seetõttu on vaja esitada pakendi näidis ka Automaatide haldajatele. Pakendi näidised annab Automaatide haldajatele EPP.

3.6.2. Kui pakend ei läbinud testi

Automaatide ja/või GS1 Estonia testi mitteläbimisel informeeritakse Pakendiettevõtjat koheselt e-posti teel, et testitud pakend ei läbinud testi ja sellisel kujul ei saa seda pakendit turule paisata, kuna pakend ei ole Automaatides tagastatav. Lahendusena pakub EPP välja toote ülekleepimise standardile vastava Vöötkoodi kleepsuga.

<u>Kleebiseid on kolme sorti:</u>

- ✓ kui pakendi etiketile on tootja juba peale pannud EPP Märgi, aga Vöötkood ei vasta kehtivale standardile, siis on võimalik üle kleepida ainult Vöötkood (joonis 18);
- ✓ kui pakendil puudub EPP Märk ja standardist on väljas ka Vöötkood, siis on Pakendiettevõtjal võimalus tellida kleeps, kus on peal nii EPP Märk, kui ka standardile vastav Vöötkood (joonised 17 ja 19);
- ✓ kui pakendil puudub EPP Märk, standardist on väljas Vöötkood ja lisaks on vaja eestikeelset teksti, siis on olemas ka sellekohane kleebisemõõt tellimiseks (joonised 20 ja 21).

NB! Kleebised trükitakse niiskust ja valgust kannatavale kilejale materjalile (*RP White*), mistõttu kleebisel olev tekst ja Vöötkood ei tuhmu ega lähe kokkupuutel niiskusega laiali.

Joonis 11 - Kleebis 30 x 40mm

Joonis 12 - Kleebis 40 x 18mm

Joonis 13 - Kleebis 30 x 40mm

Joonis 14 - Kleebis 50 x 60mm

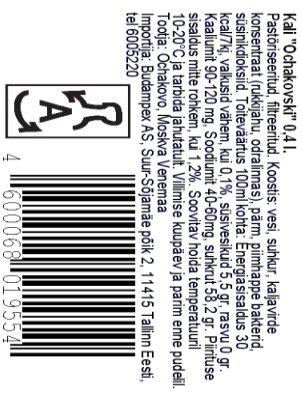

Joonis 15 - Kleebis 68 x 38mm

Kleebiste hinnad on avaldatud EPP kodulehel olevas hinnakirjas aadressil:

- https://eestipandipakend.ee/dokumendid-ja-kujundusfailid/.

NB! Vastavalt Pakendiettevõtja Lepingule on Pakendiettevõtjal keelatud lasta turule Pakendeid, millele kantud EPP Pakendiregistris registreeritud Vöötkood on vastuolus Pakendiettevõtja Lepingus või EPP Käsiraamatus sätestatud nõuetega.

Juhul, kui Pakendiettevõtja ülal viidatud keeldu rikub, siis vastavalt Pakendiettevõtja Lepingu punktile 6.2 on Pakendiettevõtja kohustatud:

- maksma EPP-le iga sellise pakendi eest Pandi ja Käitlustasu; ja
- taotlema sellise pakendi pakendiartikli registreerimist EPP Pakendiregistris (kui pakendile on kehtestatud Pant ning tegemist ei ole Rahvusvahelise Vöötkoodiga Pakendiga ega Alkohoolse Joogi pakendiga); ja
- maksma EPP-i nõudmisel EPP-le iga sellise pakendi eest leppetrahvi summas kuni 3 000 eurot.

Vastavalt Pakendiettevõtja Lepingu punktile 6.3 on Pakendiettevõtja juhul, kui Pakendiettevõtja ülal viidatud kohustusi ei täida, kohustatud kõik ülal viidatud keeldu rikkuvad pakendid koheselt turult eemaldama.

3.7. Pakendi nõuded

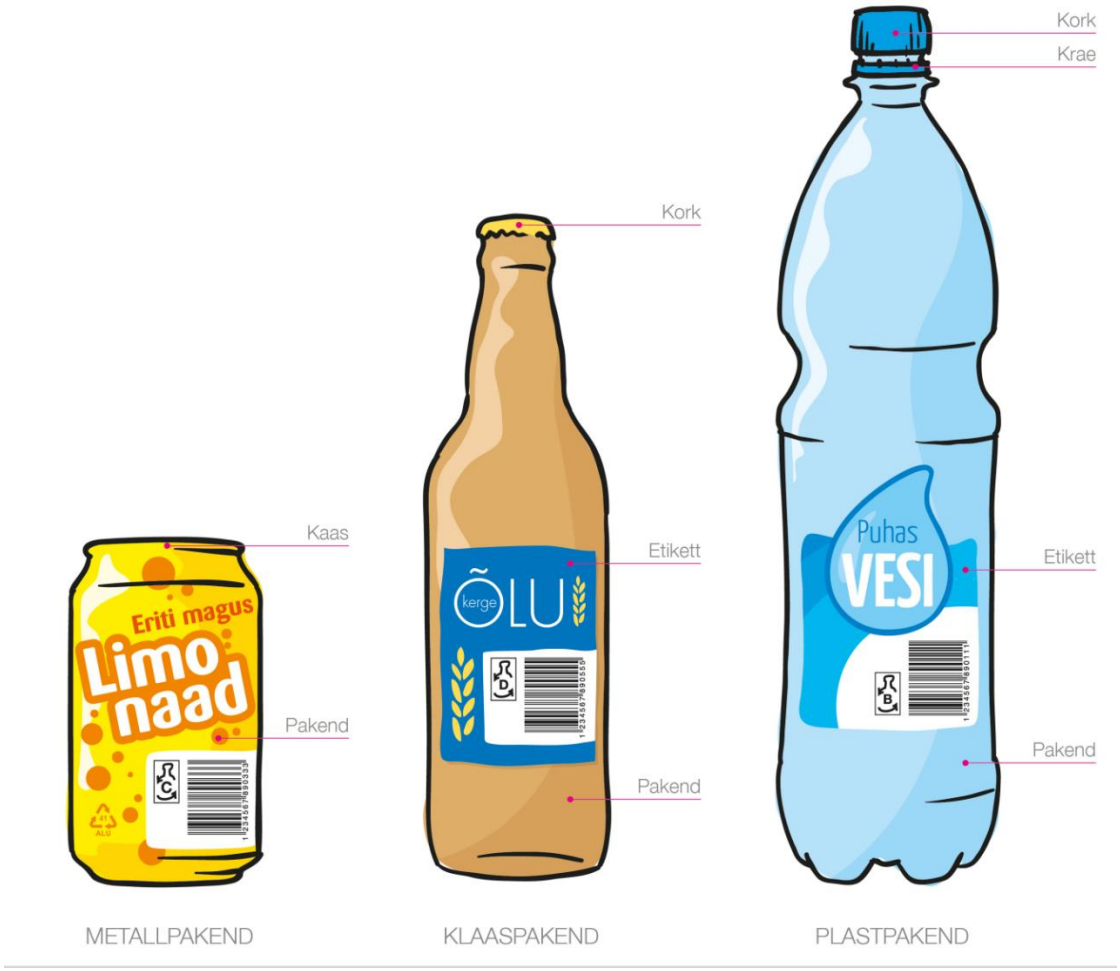

Joonis 16 - Pakendi nõuded

3.7.1. Metallpakend

		KOHUSTUSLIK	SOOVITUSLIK
Metallpakend (CAN)	**suurus/kuju**	• **kõrgus:** 80–200 mm • **diameeter:** 50–100 mm • 0,1 liitrit<**maht**<3,0 liitrit	• Pakend peaks olema sümmeetriliselt ümber oma telje keerutatav – st ümara kujuga. Kandiline pakend hüpleb keerutamisel ning Vöötkood on selliselt pakendilt halvasti loetav. Ümber oma telje keerutamist mõjutab ka pakendi põhiosa kõrgus muu pakendi suhtes – st pakendi raskuskese võiks jääda selliselt, et horisontaalasendis olles ei kaotaks pakend tasakaalu (nt liiga pikk kael põhjustab sellist olukorda). • Pakendi osaks olevad välised lisadetailid (sangad jms) raskendavad või teevad suisa võimatuks selliste pakendite pressimise ja liikumise läbi Automaadi sõlmede. Liikumisel läbi Automaadi mõjutab veel ka pakendi põhiosa kõrgus muu pakendi suhtes ning suured variatsioonid pakendi diameetris.
	Materjal – metallpakend	• **pakendi materjal:** alumiinium, teras 41 ALU alu FE	• Pressitavate pakendite materjali tihedus mõjutab neid käitleva tehnika eluiga ning töövõimet. • Soovituslik tihedus pakenditel oleks järgmine [Pakendi kaal (g)/maht (cl) suhe]: Pakendid <50 cl – suhe vahemikus 0–0,8 Pakendid >50 cl – suhe vahemikus 0–0,4
	Materjal – kaas ja põhi	• **kaane ja põhja materjal**: alumiinium, teras	
	etikett	• **etiketi materjal:** paber, OPP, PE, PET. Ei tohi olla krobeline (raskendab Vöötkoodi lugemist) • **etiketi liim**: eraldub pesul +70 °C	
	EPP Märk	• **C –** Metallist Ühekorrapakendi kõik mahud • **asetus:** ei tohi panna kaanele, põhjale, randile (st EPP Märk peab olema pakendi siledal pinnal).	• Soovituslik on EPP Märk panna Vöötkoodi vahetusse lähedusse, samuti on soovituslik asetada EPP Märk pakendile püstises asendis.
	Vöötkood	• **asetus:** Pakendi suhtes vertikaalselt, v.a juhul, kui Vöötkood on 100% suurendussuhtega ja läbib Automaadi testi – siis on lubatud ka horisontaalne Vöötkoodi paigutus. • **suurus:** minimaalselt 80% suurendussuhe, v.a kui tegu on pakendil horisontaalselt asetseva Vöötkoodiga – siis peab suurendussuhe olema 100%.	• Iga uue kujundatava etiketi puhul lasta see enne trükkiminekut kontrollida EPP-s, et veenduda, kas kõik Vöötkoodile kehtestatud nõuded on täidetud. • Vöötkoodi puhul on soovituslik mitte kasutada suuremat suurendussuhet kui 115%.

Joonis 17 - Nõuded metallpakendile

3.7.2. Klaaspakend

		KOHUSTUSLIK	SOOVITUSLIK
Klaaspakend (OWG)	**suurus / kuju**	• **kõrgus:** 85–380 mm • **diameeter:** 50–130 mm • 0,1 liitrit<**maht**<3,0 liitrit	• Pakend peaks olema sümmeetriliselt ümber oma telje keerutatav – st ümara iseloomuga. Kandiline pakend hüpleb keerutamisel ning Vöötkood on selliselt pakendilt halvasti loetav. Ümber oma telje keerutamist mõjutab ka pakendi põhiosa kõrgus muu pakendi suhtes – st pakendi raskuskese võiks jääda selliselt, et horisontaalasendis olles ei kaotaks pakend tasakaalu (nt liiga pikk kael põhjustab sellist olukorda). • Pakendi osaks olevad välised lisadetailid (sangad jms) raskendavad või teevad suisa võimatuks selliste pakendite liikumise läbi Automaadi sõlmede. Liikumist läbi Automaadi mõjutab veel ka pakendi põhiosa kõrgus muu pakendi suhtes ning suured variatsioonid pakendi diameetris.
	Materjal – pudel	• **pakendi materjal:** klaas	
	Materjal – kork	• **korgi materjal**: PET, PP, PE, metall	
	etikett	• **etiketi materjal:** paber, OPP, PE, PET. Ei tohi olla krobeline (raskendab Vöötkoodi lugemist) • **etiketi liim**: eraldub pesul +70 °C • ***sleeve* (tervet pakendit kattev etikett) materjal:** PE, OPP, PET ○ NB! Sleeve'i kasutades ei tohi Vöötkoodi ala „lainetada“	
	EPP Märk	• **D –** klaasist Ühekorrapakendi kõik mahud. • **K –** klaasist Ühiskasutuspakendi kõik mahud • **asetus:** ei tohi panna korgile, põhjale, randile (st EPP märk peab olema siledal pinnal). Muud kohad on lubatud.	• Soovituslik on EPP Märk panna Vöötkoodi vahetusse lähedusse, samuti on soovituslik asetada EPP Märk pakendile püstises asendis.
	Vöötkood	• **asetus:** peab asuma siledal pinnal ja pakendi suhtes vertikaalselt, v.a juhul, kui Vöötkood on 100% suurendussuhtega ja läbib Automaadi testi – siis on lubatud ka horisontaalne Vöötkoodi paigutus. Vöötkood ei tohi asuda etiketi kokkuliimimise kohapeal. • **suurus:** minimaalselt 80% suurendussuhe, v.a kui tegu on pudeli kaelal asetseva Vöötkoodiga või pakendil horisontaalselt asetseva Vöötkoodiga – siis peab suurendussuhe olema 100%.	• Iga uue kujundatava etiketi puhul lasta see enne trükkiminekut kontrollida EPP-s, et veenduda, kas kõik Vöötkoodile kehtestatud nõuded on täidetud. • Soovituslik on Vöötkoodi puhul mitte kasutada suuremat suurendussuhet kui 115%.

Joonis 18 - Klaaspakendi nõuded

3.7.3. Plastpakend

		KOHUSTUSLIK	SOOVITUSLIK
Plastpakend (PET)	**suurus / kuju**	• **kõrgus:** 85–380 mm • **diameeter:** 50–130 mm • 0,1 liitrit<**maht**<3,0 liitrit	• Pakend peaks olema sümmeetriliselt ümber oma telje keerutatav – st ümara iseloomuga. Kandiline pakend hüpleb keerutamisel ning Vöötkood on selliselt pakendilt halvasti loetav. Ümber oma telje keerutamist mõjutab ka pakendi põhiosa kõrgus muu pakendi suhtes – st pakendi raskuskese võiks jääda selliselt, et horisontaalasendis olles ei kaotaks pakend tasakaalu (nt liiga pikk kael põhjustab sellist olukorda). • Pakendi osaks olevad välised lisadetailid (sangad jms) raskendavad või teevad suisa võimatuks selliste pakendite liikumise läbi Automaadi sõlmede. Liikumist läbi Automaadi mõjutab veel ka pakendi põhiosa kõrgus muu pakendi suhtes ning suured variatsioonid pakendi diameetris.
	materjal-pudel	• **pakendi materjal:** PET 	• Pressitavate Pakendite materjali tihedus mõjutab neid käitleva tehnika eluiga ning töövõimet. • Soovituslik tihedus Pakenditel oleks järgmine [Pakendi kaal(g)/maht(cl) suhe]: Pakendid <50 cl – suhe vahemikus 0-0,8 Pakendid >50 cl – suhe vahemikus 0-0,4
	materjal-kork,krae	• **korgi/krae materjal**:PET,PP,PE	
	etikett	• **etiketi materjal:** paber, OPP, PE, PET. Ei tohi olla krobeline (raskendab Vöötkoodi lugemist). Ei tohi olla PVC • **etiketi liim**: eraldub pesul +70 °C • ***sleeve* (tervet pakendit kattev etikett) materjal:** PE, OPP, PET ○ NB! Sleeve'i kasutades ei tohi Vöötkoodi ala „lainetada“	
	EPP Märk	• **A –** Plastist Ühekorrapakend kuni 0,5 L (0,5 L kaasa arvatud) • **B –** Plastist Ühekorrapakend suurem kui 0,5 l (0,5 l välja arvatud) • **asetus:** ei tohi panna korgile, põhjale, randile (st. EPP Märk peab olema siledal pinnal). Muud kohad on lubatud	• Soovituslik on EPP Märk panna Vöötkoodi vahetusse lähedusse, samuti on soovituslik asetada EPP Märk pakendile püstises asendis.
	Vöötkood	• **asetus:** peab asuma siledal pinnal ja pakendi suhtes vertikaalselt, v.a juhul, kui Vöötkood on 100% suurendussuhtega ja läbib Automaadi testi – siis on lubatud ka horisontaalne Vöötkoodi paigutus. Vöötkood ei tohi asuda etiketi kokkuliimimise kohapeal. • **suurus:** minimaalselt 80% suurendussuhe, v.a kui tegu on pudeli kaelal asetseva Vöötkoodiga või pakendil horisontaalselt asetseva Vöötkoodiga – siis peab olema suurendussuhe 100%.	• Iga uue kujundatava etiketi puhul lasta see enne trükkiminekut kontrollida EPPs, et veenduda, kas kõik Vöötkoodile kehtestatud nõuded on täidetud. • Soovituslik on Vöötkoodi puhul mitte kasutada suuremat suurendussuhet kui 115%.

Joonis 19 - Plastpakendi nõuded

3.8. Pakendil oleva Vöötkoodi nõuded

EPP-ga Pakendiettevõtja Lepingu allkirjastanud Pakendiettevõtja võtab endale kohustuse tagada pakendil oleva Vöötkoodi vastavus mittetulundusühingu GS1 Estonia kehtestatud spetsifikatsioonidele ja standarditele.

Mittetulundusühingu GS1 Estonia eesmärk on kaupade identifitseerimist võimaldavate GS1 standarditele vastavate Vöötkoodi väljaandmine ja selle kasutamise edendamine Eestis, nii tootmissfääris kui jae - ja hulgikaubanduses, samuti laoarvestussüsteemide loomisele kaasaaitamine.

Mittetulundusühingu GS1 Estonia põhitegevuseks on:

- ✓ GS1 standardile vastavate numberkoodide (GTIN/GLN-numbrite) registreerimine;
- ✓ Vöötkoodide genereerimine;
- ✓ GS1 süsteemi standardite tutvustamine;
- ✓ vöötkoodidealane konsultatsioon ja koolitus;
- ✓ GS1 Tooteregistri haldamine.

Automaadid loevad pakendil olevat Vöötkoodi ja võrdlevad seda pakendi kujuga. Standarditele vastav Vöötkood on aluseks, et pakendit saaks probleemideta tagastada Automaati. See aga tagab tarbijate rahulolu tagastuse ja tagastatava toote suhtes.

3.8.1. Vöötkood EAN13

EAN13 kood peab vastama **vähemalt 80% suurendussuhtele algsest** (Joonis 20) (see on väikseim lubatud suurus) ja asetsema pakendil **vertikaalselt** (
Joonis 21).

Horisontaalne EAN13 koodi paigutus on lubatud juhul kui EAN13 kood vastab **vähemalt 100% suurendussuhtele.** NB! Kuna horisontaalse asetusega kood on Automaadi jaoks raskemini loetav, siis selgub horisontaalse asetusega koodi sobivus peale Automaadi testi läbimist.

Siinkohal on välja toodud väikseim lubatud suurus EAN13 koodile (80% suurendussuhe).

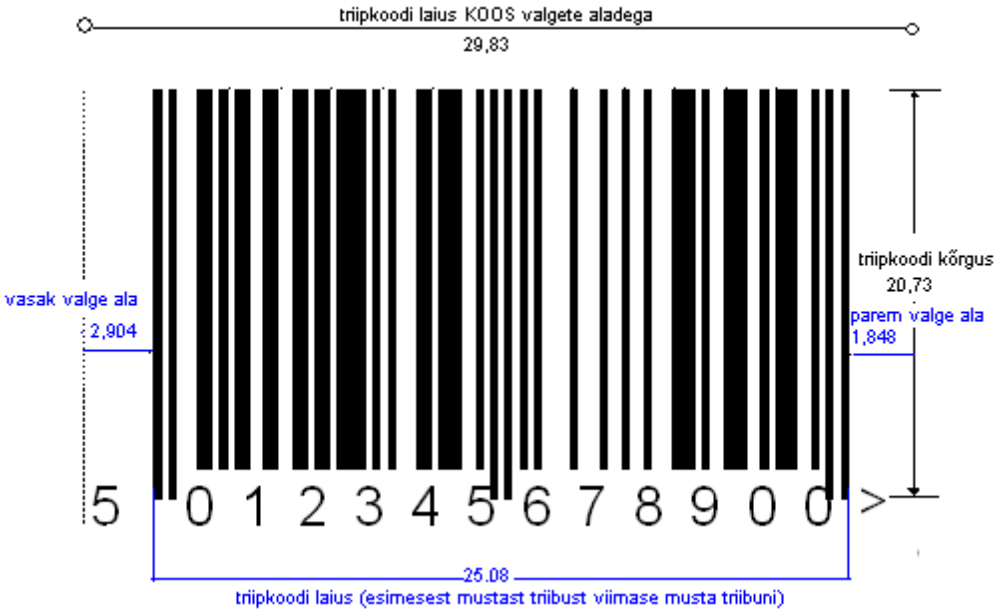

Joonis 20 – EAN13, 80% suurendussuhtega (millimeetrites)

vertikaalne paigutus horisontaalne paigutus

Joonis 21 - EAN13 paigutus pakendil

Soovituslik on piisava ruumi olemasolul kasutada 100% suurendussuhet. Siinkohal toome välja 100% suurendussuhte mõõdud EAN13 koodil (Joonis 22).

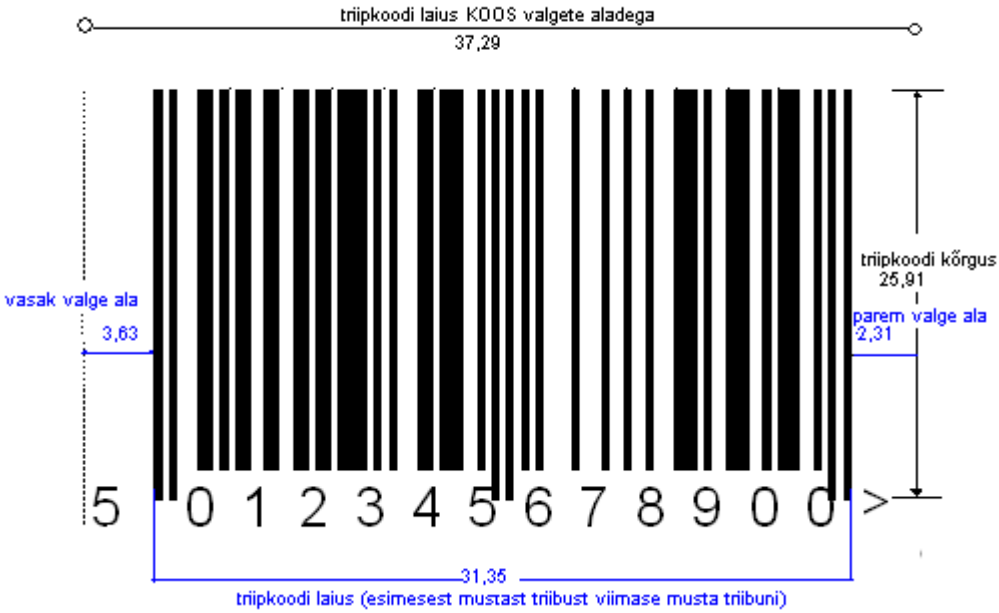

Joonis 22 - EAN13, 100% suurendussuhtega (millimeetrites)

Lubatud on ka muud suurendussuhted alates 80%-st. nt 85%, 90%, kuni 115%. Üle 115% suurendussuhe ei ole enam soovituslik, kuna see jääb Automaatide jaoks liiga suureks ja võivad tekkida probleemid Vöötkoodi lugemisel.

Lisatud tabel toob välja erinevad lubatud suurendussuhted ja nende täpsed mõõdud (mm):

SUURENDUS-SUHE		vasak valge ala (x 11)	parem valge ala (x 7)	EAN13 Vöötkoodi laius **KOOS** valgete aladega	EAN13 Vöötkoodi laius esimesest mustast triibust viimaseni	EAN13 kõrgus
80%	*0,264*	2,904	1,848	29,83	25,08	20,73
85%	*0,281*	3,091	1,967	31,7	26,64	22,02
90%	*0,297*	3,267	2,079	33,56	28,21	23,32
95%	*0,313*	3,443	2,191	35,43	29,80	24,61
100%	*0,33*	3,63	2,31	37,29	31,35	25,91
105%	*0,346*	3,806	2,422	39,15	32,92	27,21
110%	*0,363*	3,993	2,541	41,02	34,49	28,5
115%	*0,379*	4,169	2,653	42,88	36,06	29,8

3.8.2. Vöötkood EAN8

EAN8 kood peab vastama **vähemalt 80% suurendussuhtele algsest** (Joonis 23) (see on väikseim lubatud suurus) ja asetsema pakendil **vertikaalselt**. Horisontaalne EAN8 koodi paigutus on lubatud juhul kui EAN8 kood vastab vähemalt 100% suurendussuhtele. Kuna horisontaalse asetusega kood on Automaadi jaoks raskemini loetav, siis selgub horisontaalse asetusega koodi sobivus peale Automaadi testi läbimist.

Siinkohal on välja toodud väikseim lubatud suurus EAN8 koodile (80% suurendussuhe).

Joonis 23 - EAN8, 80% suurendussuhtega (millimeetrites)

Soovituslik on piisava ruumi olemasolul kasutada 100% suurendussuhet (joonis 30). Siinkohal toome välja 100% suurendussuhte mõõdud EAN8 koodil.

Joonis 24 - EAN8, 100% suurendussuhtega (millimeetrites)

Lubatud on ka muud suurendussuhted alates 80%-st. nt 85%,90%, kuni 115%. Üle 115% suurendussuhe ei ole enam soovituslik, kuna see jääb Automaatide jaoks liiga suureks ja võivad tekkida probleemid Vöötkoodi lugemisel.

Lisatud tabel toob välja erinevad lubatud suurendussuhted ja nende täpsed mõõdud (mm):

SUURENDUS-SUHE		vasak valge ala (x 7)	parem valge ala (x 7)	EAN8 Vöötkoodi laius **KOOS** valgete aladega	EAN8 Vöötkoodi laius esimesest mustast triibust viimaseni	EAN8 kõrgus
80%	*0,264*	1,848	1,848	21,38	17,68	17,05
85%	*0,281*	1,967	1,967	22,72	18,79	18,11
90%	*0,297*	2,079	2,079	24,06	19,90	19,18
95%	*0,313*	2,191	2,191	25,39	21,01	20,24
100%	*0,33*	2,31	2,31	26,73	22,11	21,31
105%	*0,346*	2,422	2,422	28,07	23,23	22,38
110%	*0,363*	2,541	2,541	29,40	24,32	23,44
115%	*0,379*	2,653	2,653	30,74	25,43	24,51

3.8.3. Vöötkood UPC-A

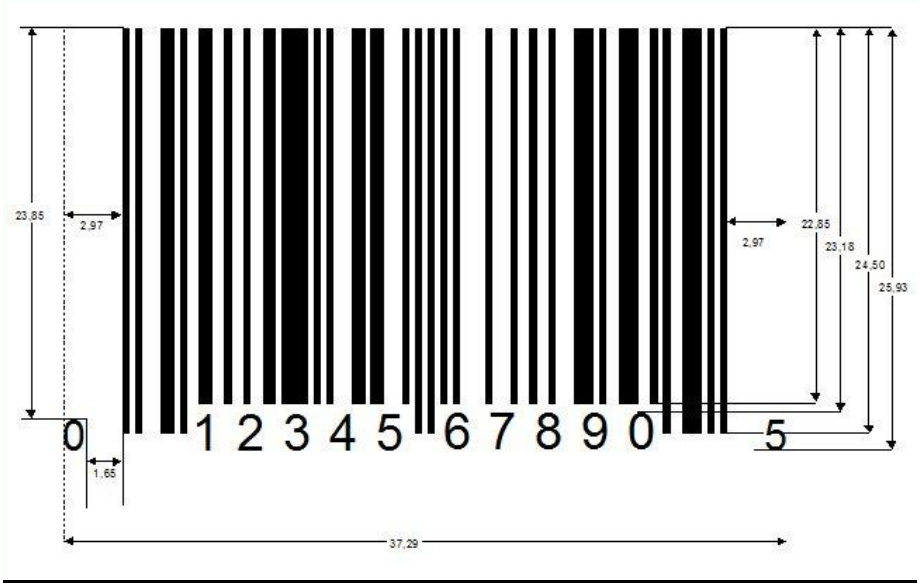

Joonis 25 UPC-A – 100% suurendussuhtega (millimeetrites)

3.8.4. Vöötkood UPC-E

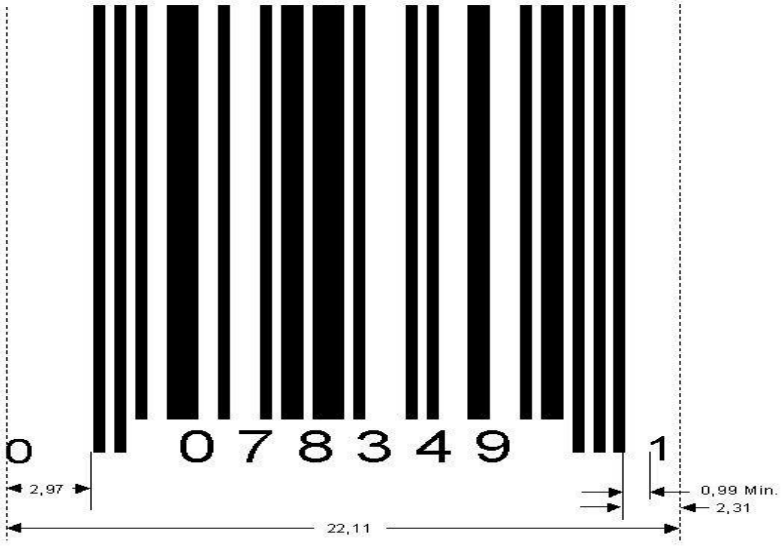

Joonis 26 - UPC-E, 80% suurendussuhtega (millimeetrites)

3.8.5. Värvivalik, kvaliteet

Lisaks Vöötkoodi suurusele on sama tähtis värvide valik Vöötkoodil.

Siinkohal toome välja lubatud (BEST/YES) ja mittelubatud (NO) värvid Vöötkoodil (Joonis 27). NB! Parimad on mustad vöödid.

Joonis 27 - Vöötkoodi lubatud ja mittelubatud värvivalik

NB! Taustadest on parim valge. Siinkohal toome välja lubatud (BEST/YES) ja mittelubatud (NO) taustavärvid Vöötkoodidel (Joonis 28).

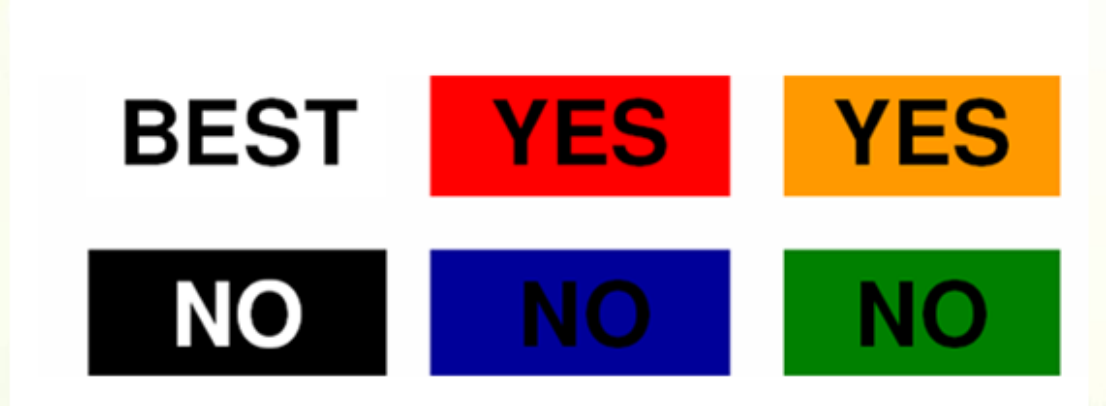

Joonis 28 - Vöötkoodi tausta värvivalik

Skänneri korrektse vöötkoodi lugemiseks peab Vöötkoodil olema piisav kontrast tumedate triipude ja heleda tagapõhja vahel.

Ideaalseimaks variandiks on mustad vöödid valgel taustal, kuid olenevalt pakendi värvusest on lubatud ka teiste värvide kombinatsioonid. Üldjuhul on heledad ja soojad värvitoonid (valge, punane, oranz, kollane) sobivamad taustavärviks ja tumedad toonid (must, sinine, roheline) triipudeks.

Et vöötkood oleks skänneriga loetav, tuleb jätta Vöötkoodi esimese triibu ette ja viimase triibu taha natuke tühja heledat (trükisümboliteta) tausta. Hele taust võib olla Vöötkoodi tagapõhjaga sama värvi. Vöötkoodi loetavuse või mitteloetavuse teeb lõplikult selgeks Automaadi ja/või GS1 Estonia test.

Mõned näited madala kvaliteediga vöötkoodidest:

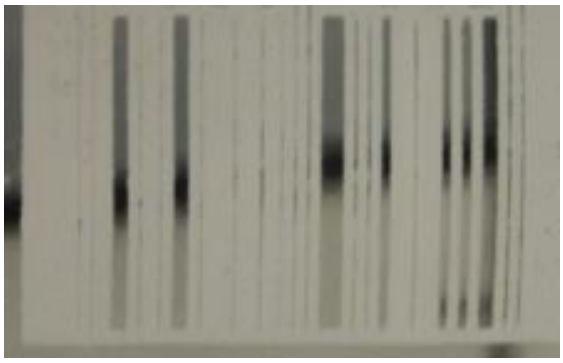

Joonis 35 - Pakendi vöötkood läbipaistva pakendi pinnal

Joonis 36 - Madala kontrastsusega vöötkood

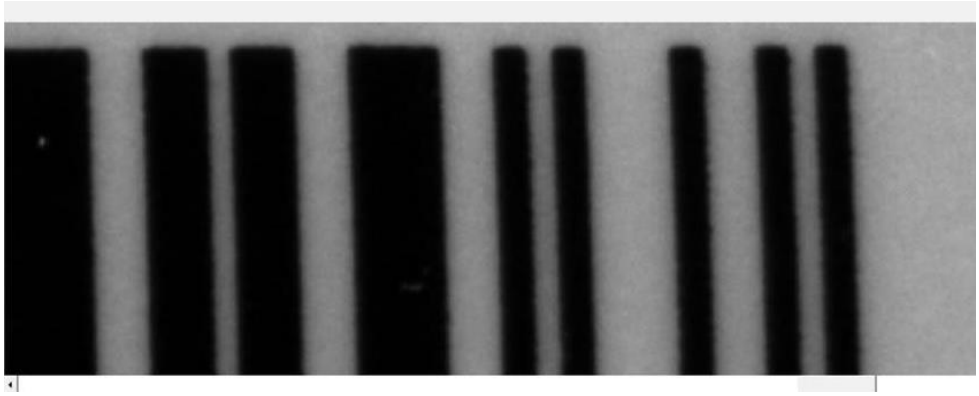

Joonis 37 - Kõverad vöötkoodi triibud

Joonis 38 – Vigaselt trükitud vöötkood, kus üks lisa valge triip takistab vöötkoodi lugemist

3.8.6. OLULINE

Vöötkoodi ja EPP märgi asetus pakendil, etiketi materjal

- Vöötkood ei tohi asetseda koonuselisel pinnal ehk pudeli kaelal, v.a juhul, kui Vöötkood on vertikaalasendis ja vähemalt 100% suurendussuhtega. Vöötkoodi asukoha sobivuse kinnitab Automaadi / GS1 Estonia testimine.

- Vöötkood ei tohi asetseda etiketi kokkuliimimise koha peal.
- Vöötkoodi ja EPP Märki ei tohi panna pakendi korgile, põhjale või randile (s.t. Vöötkood ja EPP Märk peab asetsema pakendi siledal pinnal).
- Etiketi materjal ega selle alusmaterjal ei tohi olla krobeline ega muul viisil ebatasase struktuuriga.
- Etiketil või pakendi pinnal asetseva vöötkoodi materjal peab olema kriimu- ja veekindel ning tuhmumisvaba.
- Vöötkoodi triibud peavad olema sirged.
- Vöötkoodi triipude mustad- valged triibud peavad olema teineteisele vastavas laiuses.
- Vöötkoodi triipudeks/taustaks ei tohi olla pakendi pind.

Kasutusele tuleb võtta uus vöötkood juhul

- Kui pakendi materjal ja maht muutub.
- Kui pakendi kuju ja/või kaal muutub üle 20% (hinnangu annab EPP).
- Ühekorrapakendina kasutatud klaaspakend muutub Ühiskasutuspakendina kasutatavaks klaaspakendiks või vastupidi.
- Kui klaaspakendi värv muutub.

Nõuded vöötkoodi mõõtmetele

- Vöötkoodi kõrgust on lubatud vähendada 15 millimeetrini. See tähendab, et kui nt EAN13 80% suurendussuhte standard näeb EAN13 kõrguseks ette 20,73 mm, siis on lubatud seda vähendada 15 millimeetrini.
- Selline vähendamine on lubatud kõigi suurendussuhete korral, välja arvatud horisontaalse Vöötkoodi puhul. Horisontaalne Vöötkood peab olema vähemalt 20 millimeetrit kõrge (Joonis 39).

Joonis 39 - Vöötkoodi kõrgus millimeetrites

- Vöötkood ei tohi olla madalam kui 15 mm, sest taaraautomaadi skanner ei suuda madalamat Vöötkoodi probleemideta tuvastada. Joonis 40 illustreerib viisi, kuidas skanneri kiired Vöötkoodi loevad:

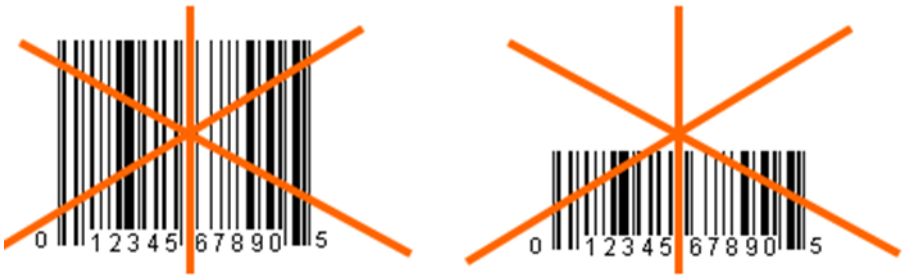

Joonis 40 - Skänneri kiirte paigutus

Muud nõuded pakendile

- Ühekorrapakendi Pakendiartikli kuju peab olema välisel vaatlusel selgelt eristatav EPP Pakendiregistris juba registreeritud Ühiskasutuspakendite Pakendiartiklitest.
- Ühiskasutuspakendi Pakendiartikli kuju peab olema välisel vaatlusel selgelt eristatav EPP Pakendiregistris juba registreeritud Ühekorrapakendi Pakendiartiklitest.
- Ühel pakendil ei tohi olla kahte erinevat nähtavat Vöötkoodi.
- Vähendamaks probleeme testimisel soovitame enne pakendi testimise protsessi alustamist saata EPP-sse aadressile info@eestipandipakend.ee etiketi kujundusfail. Kujundusfaili ülevaatamine spetsialisti poolt võimaldab anda esmase hinnangu selle kohta, kas etikett vastab kehtestatud nõuetele.

3.9. Eripakend

Eripakendiks loeb EPP kõiki neid pakendeid, mis ei vasta EPP Käsiraamatu punkti 1.6 nõuetele. EPP jätab endale õiguse teha erandeid**.**

3.10. Aruandlus

Pakendiettevõtja esitab EPP-le iga kalendrikuu kohta aruande Pakendiettevõtja poolt eelneval kalendrikuul Eesti Vabariigis turule lastud Pakendite koguse kohta näidates eraldi ära kogused erinevate pakendiartiklite järgi koos igale pakendiartiklile vastava Vöötkoodiga („**Müügiaruanne**“) (Joonis 41). **NB!** Müügiaruandes peavad olema esitatud andmed ka selliste Pakendite kohta:

- ✓ mille Pakendiettevõtja on maha kandnud;
- ✓ mis on ületanud realiseerimisaja;
- ✓ mida Pakendiettevõtja on kasutanud omatarbeks, reklaamiks ja/või kingituseks.

Müügiaruande esitamise tähtaeg EPP E-keskkonnas on hiljemalt iga kalendrikuu seitsmes kuupäev.

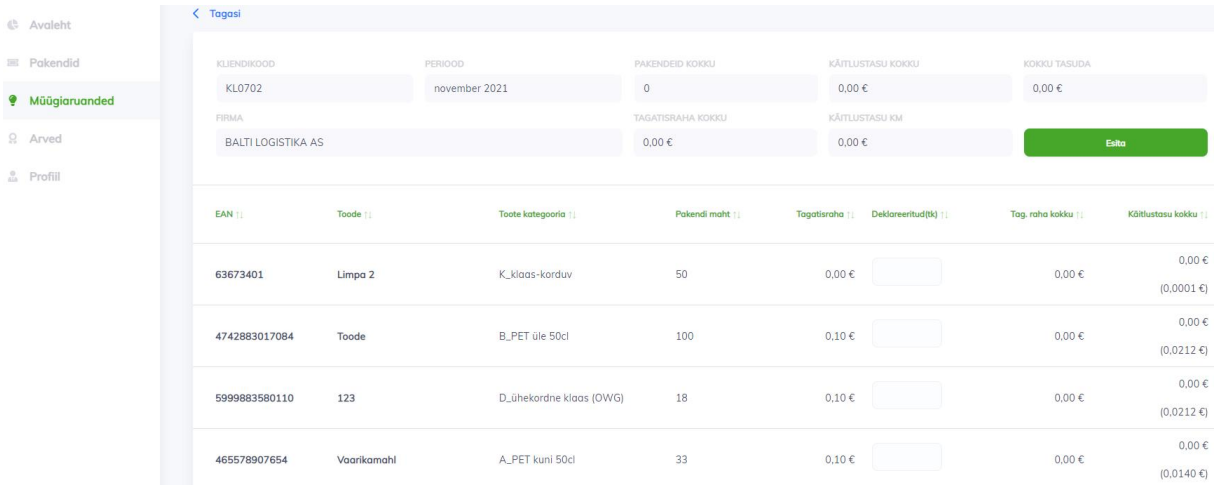

Joonis 41 - Müügiaruande esitamise vorm EPP E-keskkonnas

3.11. KKK

- **Kui palju maksab EPP Pandisüsteemiga liitumine?**
  Liitumistasu on sätestatud Pakendiettevõtja Lepingu lisas 1.
- **Mida teha, kui soovin lisada pandisüsteemi kokkuleppelise pakendi, kuid selle kuju tundub liialt keerukas?**
  Juhul kui enne pakendi registreerima asumist on alust arvata, et pakend võib taaraautomaadiga vastuvõtuks olla liialt lapik, ebasümmeetriline või pikk, siis palume saata pakendist fotod e-postile info@eestipandipakend.ee. Esmaste fotode järgi proovime anda hinnangu, kas sellist pakendit on üldse võimalik pandisüsteemis registreerida. Juhul kui fotode järgi hinnangut anda ei õnnestu, palume edastada ka näidise. Pakendi sobivusel süsteemi on võimalik algatada pakendi registreerimise protsess.

- **Kui palju maksab pakendi registreerimine?**
  Pakendi registreerimistasu on sätestatud Pakendiettevõtja Lepingu lisas 1.

- **Kuidas teada, millise tootekategooria alla jook kuulub?**
  Toote kategooria määrab ära toote kombineeritud nomenklatuur, mille kohta on võimalik infot hankida Maksu- ja Tolliameti Eesti Tollitariifistikust (ETT).

- **Kui kaua aega võtab pakendi registreerimine?**
  Eeldusel, et pakendi parameetrid, vöötkoodi ja EPP Märgi mõõtmed on kooskõlas Käsiraamatus sätestatud nõuetega toimub pakendi registreerimine järgmises kronoloogilises järjekorras juhul kui EPP ei ole teatanud teisiti:
    - Kolmapäeval hiljemalt kella 14.00ks on Pakendiettevõtja toimetatud EPP kontorisse (Visase 18, 11415, Tallinn) vajaliku hulga pakendite näidiseid ning esitanud vastava pakendi registreerimistaotluse veebikeskkonnas.
    - Neljapäeval toimub pakendite Automaadi testimine.
    - Testi tulemused saabuvad Pakendiettevõtja e-postile veebikeskkonna kaudu hiljemalt reede hommikul. E-kirjas teavitatakse pakendiettevõtjat müügiloa alguskuupäevast.
    - Reedel lisab Pakendiettevõtja teenusjuht testi läbinud pakend EPP Pakendiregistrisse.
    - Järgmise nädala neljapäevast on testi läbinud pakend tagastatav kõikides Eesti taarajaamades.

- **Mida teha, kui pakend ei läbi testimist?**
  Võta ühendust EPP pakendiettevõtja teenusjuhiga, kes selgitab, mis põhjusel pakend testi ei läbinud.

- **Mida teha, kui pakendil olev Vöötkood ei läbi testi?**

  Kui pakend ei läbi testi, siis tuleb pakendi etiketil olev Vöötkood vahetada välja nõuetele vastava Vöötkoodiga. Alternatiivina on võimalik pakendil olev Vöötkood üle kleepida standardile vastava Vöötkoodiga. Eksimuste vältimiseks konsulteeri vöötkoodi korrektseks muutmisel kindlasti EPP pakendiettevõtja teenusjuhiga.

- **Kust saab pakendile tellida nõuetele vastava vöötkoodi?**
  Palume esitada vöötkoodi kleebiste tellimus aadressile info@eestipandipakend.ee, mille edastame oma trükkijast partnerettevõttele.

- **Kus tohib pakendil paikneda EPP Märki?**

  EPP märk peab asetsema pakendil nii, et see oleks tarbijale nähtav. EPP Märki ei tohi panna pakendi põhjale, korgileja Vöötkoodile. Vt lisaks käesoleva dokumendi punkti 3.7.

- **Kust saab tellida EPP Märke?**

  Kui pakendi kujundatud etiketil puudub EPP Märk, siis spetsiaalsete turvatunnustega **EPP Märke kleebisena saab tellida ainult EPP-st. Nende ise kleebisena trükkimine on keelatud.**

- **Kuidas eemaldada oma tootenimekirjast registreeritud pakend?**
  Pakendite süsteemis sulgemiseks andke sellest teada Pakendiettevõtja teenusjuhile. Vastavalt viimasele tootemüügi deklareerimisele kuupäevale? eemaldame pakendi Teie pakendite loetelust. Sellega kaob võimalus pakendit edaspidi müügiaruannetesse lisada. Vastavalt pakendiseadusele on alates müügilõpu kuupäevast veel järgneva 24 kuu jooksul tarbijatel õigus pakendeid taarajaamadesse tagastada ja selle eest tagatisraha saada.

- **Kuidas taasavada suletud pakendit?**
  Tootenimekirjast eemaldatud pakendit on võimalik hiljem registreerimistasuta avada juhul kui pakendi parameetrid ei ole muutunud. Siiski tuleb pakendil läbida tavapärane registreerimisprotsess, mille soovist palume teada anda Pakendiettevõtja teenusjuhile.

- **Kust hankida EPPle esitatud pakendite müügiaruannete koondväljavõtet?**
  Pakendiettevõtja poolt EPPle esitatud müügiaruannete koond on Pakendiettevõtjal ise võimalik veebikeskkonnast alla laadida. Koondaruande alla laadimise juhend on leitav Veebikeskkonna kasutusjuhendi alapeatükist „Kuidas alla laadida massi – ja koondaruannet?“

- **Mis on pakendiaktsiisi määr?**

Eesti Pandipakendi esmaseks eesmärgiks on tagada kõigile pandisüsteemiga liitunud tootjatele ja maaletoojatele pakendiaktsiisist vabastus läbi vastavate pakendiaktsiisiseaduses sätestatud tagatisrahaga joogipakendite kogumise sihtarvude täitmise. See on eesmärk, mida oleme läbi aastate täitnud ja mille nimel töötame ka tulevikus.
Vastavalt pakendiaktsiisi seaduse lisale on pakendiaktsiisi määrad alljärgnevad:

Maksustatav pakend	Aktsiisimäär eurodes kg kohta
Klaas	0,60
Plast	2,5
Metall	2,5
Paber ja kartong, k.a kihiline kartong	1,2

Aktsiisist on täielikult vabastatud:

- ✓ pakend, millele on pakendiseadusega kehtestatud Pant, välja arvatud metallist joogipakend, ja millest taaskasutatakse iga pakendimaterjali liigist vähemalt 85%;
- ✓ metallist joogipakend, millest taaskasutatakse vähemalt 50%;
- ✓ muu pakend, mida taaskasutatakse pakendiseaduse §-s 36 sätestatud määral.

Vastavalt pakendiaktsiisi seaduse §-le 1 maksustatakse pakendiaktsiisiga Eestis turule lastud kauba pakend ning teisest Euroopa Liidu liikmesriigist soetatud ja imporditud pakend. Pakendiaktsiisi seaduse § 11^1 sätestab, et aktsiisimaksja võib oma pakendiaktsiisi seadusest tulenevad kohustused kirjaliku Lepinguga taaskasutusorganisatsioonile üle anda.

3.12. KONTAKTID

Klienditeenindus (Jaemüüja esmane kontakt):

- ✓ telefon: 647 0010
- ✓ meil: tellimus@eestipandipakend.ee

Lepingute sõlmimine ja pakendite registreerimine (Pakendiettevõtja esmane kontakt):

- ✓ telefon: 5452 0190
- ✓ meil: helen@eestipandipakend.ee

Raamatupidamine:

- ✓ telefon: 647 0017
- ✓ meil: jelena@eestipandipakend.ee